

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Szerkesztőség: Főiskola.

Kiadóhivatal: Vár-utca 4. sz.

Megjelenik havonként kétszer.

Feljels szerkesztő:
SZÁRKA LAJOS.

Főmunkatárs:
MILOTAY ISTVÁN.

Kiadóhivatali főnök:
NAGY MIHÁLY.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 korona.

Fél évre 2 "

Egyetemi és akadémiai polgároknak, önképző-
köröknek:

Egész évre 3 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

Tervek alkonya.

Az utóbbi napok valamelyikén jutott hozzánk a szomorú hír, hogy az oratóriumi emléktábla felállíthatása erre az évre ismét dugába dőlt. Dugába dőlt akkor, amidőn már az emléktábla tervrajza is készen volt, mikor már a márciusi ünnepségek keretében leplezésére készültünk, dugába dőlt alakiságok miatt, melynél fogva az emléktábla leplezési ünnepélyének műsorát jóváhagyás végett felsőbb hatóságokhoz kell benyújtani, mely majd csak május végén jó össze.

Valami fájó érzés fogja el szívünket e hír hallatára, s lelkünket valami ködös borongás szállja meg. Nemcsak az emléktábla felállításának tovább tolásaért, bár hazafias érzésünk ezt fájlatja legjobban, hanem magának a debreceni ifjúságnak ezidei egész működése, egész élete miatt. Hová, ugyan hová lett ennek az ifjúságnak lelkéből az az idealizmus és lelkesedés, az a magasra törő akaraterő és tettvágy, melylyel az utóbbi évek küzdelmeiben oly szép és tisztelt helyet vívott ki magának a magyar ifjúság körében! Miért, hogy most felöltötte a nemtörődömség, a fásúltság és közönyösség kényelmes köpenyegét, és a maga hétköznapi bajain kívül nem törődik többé semmivel! És miért épen az idén, a mikor a legnagyobb szükség lett volna arra, hogy a lelkesedés és tettvágy tüzeiben égjen, hogy minden huzavonát, pártérdekeket, személyi ellentétet félretéve, közös erővel törjön törekvései megvalósítására? . . .

Pedig ha valaha, úgy az idén öröközhette volna meg emlékét ez az ifjúság; ha valaha, úgy az idén nyílt volna alkalma olyat mívelni, mely nem kérész életű, hanem maradandó és áldva emlegetett.

Mily szépen indult, mily gyönyörűségnek ígérkezett ez az esztendő! Míg az elmúlt évek az

üres szónoklatok esztendei valának, ebben a tettek esztendejét üdvözöltük. Az ifjúságnak megzavart összhanga helyreállott, a csend békét hordott ölében és a magyar ifjúsági életnek őrtálló katoasága, a debreceni ifjúság is hozzá kezdhett végre saját életének fejlesztéséhez, saját dolgainak munkálásához. Az igazi munka gyönyörében égve, tevékenységének oly programját állította össze, melynek hacsak egy pontját valósítja is, nemes önérettel, sőt büszkeséggel tekinthetett volna végig ifjúsági életének ez évén. Egymásután írta fel zászlójára: Hozzuk haza zászlónkat! . . . Állítsunk Akadémiai kört! . . . Állítsunk Joghallgatók körét! . . . Síremléket Fazekas Mihálynak! . . . Jelöljük meg emléktáblával a 48-as magyar országgyűlések színhelyét, az oratóriumot! . . . Rendezzünk fényes és dicsőséges ünnepet Rákóczinak, a bujdosó nagy fejedelemnek, meg az ő kurucainak és szabadságharcának emlékére, a kétszázados évforduló alkalmából! . . .

A fellelkesülés mámorát a felbuzduló tetterőt, az ifjúsági ügyek iránt érdeklődő ifjúság megnövekedett számát látva, ki hitte volna akkor, hogy e törekvések nem fogják meglátni a valósulás ígért földjét! Ki hitte volna, hogy jámbor óhajtásként szállanak majd át az utánunk következőkre! Ki hitte volna, hogy az a rózsákkal teleszórt, virágokkal borított mező, a minek ifjúsági életünk egyik volt kiváló harcosa a debreceni ifjúság életét nevezte, egy rövid félév alatt itt is, ott is sírokat, eszméink és terveink sírját takarja, sőt a maga egészében megérje a hervadást?

Megérte. Itt-ott eltemettük mindazt, ami nekünk kedves és gyönyörűség volt. A zászló-ügy rajtunk kívül fekvő okok miatt dőlt meg. Az Akadémiai kör és a Joghallgatók köre egymással viadalra kelve, a pártoskodás tusájában lelték halálukat. A Fazekas emlék-ügyét a közönség

részvétlen közönye fagyasztotta be. Jó ha a tervezett emlékoszlopból lesz egy közönséges sírkő. Most már elparentálhatjuk az oratóriumi emléktábla ügyét is. Tíz nappal a leplezés előtt.

Még a Rákóczi-est van hátra. Hát azzal mi lesz! ? ... Nem vagyunk elég buzgók, elég lelkesek. Azok sem, akikre a rendezés közvetlenül hárul, maga az ifjúság sem. Pedig itt bűnünket nem tolhatjuk másra, itt már nem lehet majd mentegőznünk, mást kárhoztatnunk. Ha elmarad, ha nem lesz fényes és dicsőséges, ha nem tesszük olyanná, amilyenné fáradhatlan kitartás és buzgalommal csak tehetjük: egyedül mi, és csak mi leszünk a bűnösök.

Vessük le már azért a nemtörődömség és közöny köpenyegét, melyben annyi halottunkat temettük el, és öltük fel a lelkesedés, akaraterő és tettvágy köntösét, s nem nézve mást, minthogy egy ifjúságnak vagyunk tagjai, fogjunk kezét egymással, s egyen-egyen és összesen azon legyünk, hogy legalább ennek az ünnepnek adjunk annyi fényt és ragyogást, mely feledtethesse velünk ifjúsági életünknek elárvahodott mezejét, terveinknek gyászos sírhantjait, saját eddigi hibáinkat és mulasztásainkat.

Ennyit talán megtehetünk, ha nem is belső, lelki vágyból, de lelkiismeretünk csendesebbé tétele szempontjából.

Utolsó dal.

Fáradt vagyok már / nincs miről daloljak...
Nem álmodom folyton, minduntalan.
Egy, két emlékem már csak mint a szellő
Körül cirógat és tovább suhan...

Mosolylyal, könnyvel szót kicsiny mesémnek
Szép csillogó szövése megkopott...
Az ébredő szív lázas dobbanása
Idők múltán szépen meglassudott...

Az ilyen szívet lopva cserbe hagyják:
A szín, a dallam és a hangulat...
Miként virágról, hogy ha már fagy érte,
A bársony szirmok lassan hullanak...

A dal is, a mit néha-néha írnek
Erőtlen, gyöngén, szomorúan fakad...
Miként ha fájó disszonanciával
Az ócska lanton egy-egy húr szakad...

A tavasz jöttén nem fog el a mámor,
Lázongó vágyak nem kísértenek...

És utamon a szürke ingoványon,
Lehajtott fejjel, csöndesen megyek...

Hogy egyszer így lesz / tudtam jó előre;
Csak azt nem hittem, hogy ilyen hamar...
És csak az fáj, hogy annyi friss virágot
Az őszi lomb ily gyorsan eltakar...

Horváth Tibor.

Igéretetek.

Szente Károly nem volt már gyerek-ember, mikor szerelmes lett. Érett, komoly férfi-szívet melegített az első szerelem perzselő tüze. Java korát taposta már és még csak most volt szerelmes először. Eddig nem sokat gondolt az ilyes érzelmekkel, sőt lehetetlennek tartotta, hogy az ő szíve is lángra gyuljon; kacagta azokat az érzékeny lelkű poétákat és kerülte a nőket. De amit kacagott, de amit került, az őt is csak utól találta. Eleinte futott, menekült a gondolattól, de mindinkább utól érte az őt s aztán kétségbe esve látta, hogy csakugyan nem tud uralkodni érzelmein, amint látta, hogy csakugyan annak a lánynak már teljesen rabja, megadta magát sorsának.

— Hát legyen! Szeretni fogom, örökre, igazán.

.... És az a lány is rá tudta mondani: örökre, igazán.

Pedig nem tartott az olyan sokáig. Legalább a lánynál nem.

És mikor megtudta, hogy a lány már nem szereti, akkor is megadta magát sorsának.

— Hát legyen! El fogom feledni örökre, igazán.

Nem is gondolt a lányra többet. Azaz, hogy ő azt hitte, hogy nem gondol rá. Hej pedig az a sok álmatlanul átvirasztott éjszaka ugyan mi miatt volt, ha nem az a lány forgott fejében. Meg aztán ha aludt is, ugyan kiről szötte-fonta álmait, ha nem arról a lányról, akit pedig el akart feledni örökre, igazán.... De még végre is, ki miatt tört ki lelke keserősége annyi nehéz sóhajba s ugyan ki miatt sírt néha szobájában, mikor egyedül volt és nem látta senki?! Sírt! A férfi-kedély világa ellenkezik a gyáva pityergéssel, nőnek, asszonynak való az. És ha mégis egy férfi sír, nagy dolog miatt történik az rendesen.

Egyszer fiatal, kis serdülő lánytestvére rajta kapta a síráson.

— Károly, miért sírsz?

— Hadd el lelkem! Szálka ment a szemembe, attól könyezik.

Eltagadta. De aztán meg is szégyelte magát, hogy ő még hazudik is.

— Nem szálka, lelkem, nem, hanem tudod, eszembe jutott valami.... valami.... ami úgy nyomja lelkemet.

— Ugy-e szegény anyánk ott a temetőben?

— Az az, lelkem, az! — hagyta rá a meglett férfi s egész megkönnyebbült a lelke. Azután magához ölelte a kedves gyermeket, megcsókolta tízszer is, százszor is és azután megint csak könny szökött szemébe....

Örökre, igazán.... ezt mondta akkor is, mikor a szerelmet fogadta és azt mondta akkor is, mikor el akarta feledni. És olyan mindegy is az, akár mikor mondják, úgy sem tartja be senki sem. Örökre, igazán szeretni, az nem a mai lányok, férfiak tulajdona. Örökre, igazán pedig elfeledni azt, akit egyszer már örülten szeretünk, az meg nem lehet.

— De hát miért tartsa meg szívében az emlékét, ha az csak keserű, de hát miért gondoljon rá, ha az csak bánatot okoz neki?! Sokat gondolkozott ezen, de soha sem tudott tisztába jönni. Elfeledni azt a lányt nem tudta s talán nem is akarta. Ha úgy néha-napján kisírta magát, megkönnyebbült a lelke; pár napig még jó kedvű, vidám is volt, de aztán megint csak előlről kezdte a búslakodást, megint csak előlről kezdte az ábrándozást. És mikor látta, hogy csakugyan nem tudja elfeledni, ismét megadta magát sorsának:

— Hát legyen! Fogom emlékét őrizni örökre, igazán!

Nagy Mihály.

Előhang a kuruc-estéhez.

Néhány évvel ezelőtt Munkácson jártam; megnéztem a várat is. Ott jártam lélekszorogással a Rákóczi-szobában, hol talán a kis Rákóczi Ferenc játszadozott apró katonáival; hol elhangzott ajkairól az a felköszöntő, mely mélységes szeretetével szívünkbe vési a gyermek képét. Halkan lépkedtem, hogy lépteim zaja ne háborgassa a nyugovónak ott lebegő szellemét.

Majd megállottam a bástyákon, széttekinteni, arra, merre a nagy fejedelem nézhetett, a messze

síkság, a nagy alföld felé. A vár alatt, nem messze, a Latorca folydogál csendesen, mélázva, nyugodtan, mintha a múlt időkön tűnődne.

Mellettem a turul madár, magas oszlopáról oly révedezően tekint a messzeségbe, mintha a nagy fejedelmet hívogatná, várná vissza. Lassan emelgeti szárnyait, mintha nem bírná.

Édes hazám, Magyarország, már bizony nehezen bírod. »Idegen nemzetnek be sulyos a járma!«

Valami méla szomorúság lepte meg népünk szívét. Miért oly komor, oly közömbös, fásult lelkűlete? Nehéz időknek előjele ez! A turul madár szárnya miért oly csüggeteg, mintha várna valakit a nemzet. Népem, édes népem, vidítsd fel orcádat! Nem csüggedek. Látom, látom, már mozog is szíve. A magyar ifjúság lelke hevül, nagy dolgokért lelkesedik: emelgeti a turul madár ellankadt szárnyát.

Ugy, ugy, folytassuk a munkát. Hadd zúgjon örömünk, lelkesedésünk végig az országon. A kicsiny sereg nagygyá nőhet, áradatként törhet fel a nyugalom, tespedés honából. A nagy fejedelem két vagy háromszáz szegény vitézzel jött be hazája földére, de a kevésből sok lett, aztán felrázta az országot, ellenséget kergettek, a szegény vitézek deli, szép katonákká lettek.

A magyar ifjúság szíve hevesen kezd dobogni. Rákóczi lelkét engesztelni készül.

Ne félj édes fejedelmünk, vezérünk, eszményünk, a tűz szívünkben ki nem alhatik, a lelkesedés ott örökké lobog, a nemzet hanyatlása, fájdalma erősen facsarja, szorongatja; a harag, keserűség az elnyomók iránt belőle ki nem veszhet.

Ne félj édes fejedelmünk, sorakozunk; még kicsiny seregünk, de a kicsiny sereg nagygyá nőhet. És ha mindnyájunk szíve összedobban, ki állhat szembe velünk? Hiszen te leszel vezérünk, a zászlót előttünk viszed és nyomodban diadalmasan, nagy riadallal zengjük: Előre!

Bízzál nagy Rákóczinak lelke, a magyar ifjúság szíve hevesen dobog!

Irtuk ezt abból az alkalomból, hogy az akadémiai ifjúság megünnepelni készül a kuruc idöket, buzdításul, szívünknek meleg érzetével.

Kövér Árpád.

Emlékszel-e? *)

Ha néha, hófehér ruhában,
Ábrándos arccal jössz elém,
Ugy érzem: ákác virága
Küld édes illatot felém.
Az elmúlt, régi szép tavasznak
Megérint bűbajos szele,
És úgy szeretném megkérdezni:
Emlékszel-e?

Emlékszel-e a szép napokra...
Oh mily szépek voltak nekem!
Édes sejtés először röppent
Keresztül gyermek lelkemen.
Pattant a rügy — s szívem virággal,
Madár dalával lett tele...
Ki e tavasznak napja voltál
Emlékszel-e?

Hogy iskolába mért szerettem
— Nem lenni — menni, nem tudám,
Pedig egy ház, pedig egy udvar,
Pedig az volt az ok csupán,
A melyből szívem minden vágya,
Édes-bús álma ébrede...
— Felétek jártam iskolába.
Emlékszel-e?

Szomszédotokban ott valék én,
Ott minden áldott délután,
Egy ócska deszka kerítés volt
A válaszfal köztünk csupán.
Beszélgeténk s szemem gyakorta
Egy-egy nyílásra tévede...
— A hallgatag, félszeg diákra
Emlékszel-e?

És egyszer, tulról — óh még most is
Tavas nyílását érzem —
Egy nefelejtsek gyermek szempár
Világított át lelkemen
Első tavasz minden varázsa
Szívemben ekkor ébrede...
Fejünk, hogy kaptuk el ijedten,
Emlékszel-e?

Oh hát azok az esti séták,
Az a sok bűvös alkonyat!

*) A Buljovszky pályadíj második felét elnyert költemény.

Elábrándozva sétálgattam
Órákig ablakod alatt,
S ha megpillantám szép fejecskéd,
Szívemnek vágya bétele...
A sok szép bűvös alkonyatra
Emlékszel-e?

Dalt nem daloltam sohse rólad,
Nem késztetett öröm s remény,
Oh hisz' szerelmem, maga volt az
A legköltőibb költemény!
— Azóta megtanultam azt is,
A szívem, lelkem fáj bele...
Oh bár ne dalban kérdeném most:
Emlékszel-e?

Tudom, hogy álom... s mégis mégis
Tavas varázsát érzem én,
Ha néha, hófehér ruhában,
Ábrándos arccal jössz felém.
Az elmúlt első kikeletnek
Megérint bűbajos szele...
— És úgy szeretném megkérdezni:
Emlékszel-e?

Nagy Zoltán.

Beksics Gusztáv történet- és közjog-írása.

— Kritikai tanulmányok. —

Irta: Kalmár Antal.

II.

A mi az u. n. jura rezervátákat illeti a magyar közjogban, Beksics szerint az 1848. III. t.-c. 21. §-a (»A 78-ban említett s egyenesen Ő felségének fentartott tárgyakat a személye mellé rendelt felelős magyar miniszter fogja a mellette levő álladalmi tanácsnokokkal és személyezettel kezelni«) becsempészte közjogunkba a jura rezerváták hamis tanát. Ez a § ugyanis a király részére fentartott jogokról beszél, miután pedig a királynak jogai közjogi vonatkozásban csak felségjogok lehetnek: a magyar közjog (Beksics szerint) törvény által ismeri el azt, hogy a magyar közjogi rendszerben a jura rezerváták szerepelnek. Nemcsak a Beksics, de a magyar közjogírók általános felfogásával szembe helyezkedik Kalmár, midőn tévedésnek mondja az 1848. III. t.-c. 21. §-ának fent jelzett értelmezését. Nagy Ernő ugyanis aként magyarázza a fentartott jogok keletkezését, hogy az említett t.-c. bizonyos felségjogokat az esetben is a királynak tart fenn, ha Őfelsége

az országon kívül tartózkodik. Megjegyzi azonban, hogy az 1848. III. t.-c. intézkedését az 1867. évi VII. t.-c. megszüntette s így a felségjogoknak fentartottakra is fenn nem tartottakra való felosztása is elesik. Kmetty ide vonatkozólag általánosságban annyit jegyez meg, hogy azon felfogásból kifolyólag, miszerint a monarchikus államuralkodó forma természete nem engedi meg, hogy bizonyos ügyek intézésében a király törvényei rendelkezéseikkel megkötessék, az államélet számos ágában van a királynak, a souverain királyi elhatározásnak és elintézésnek fentartott kitűnő hatalma, melynek gyakorlásában a törvényhozás őt korlátozhatná ugyan, de valósággal nem korlátolta.

Lássuk már most, hogy mit tart Kalmár e felfogásokkal szemben az u. n. jura rezervátákról. Szerinte a jura rezervátáknak *kettős* értelme van. Azon államokban, ahol az államhatalomban foglalt jogok összesége kezdettől fogva a király személyében összpontosult, a király ezen jogok egy részéről lemondott, azokat a népnek engedvén át, más részét pedig e jogoknak megtartotta. Ezek a megtartott jogok a tulajdonképeni jura rezerváták. Nálunk azonban jura rezervátákról ilyen értelemben szólni ellenkezik közjogunk egész rendelkezésével. Nálunk ugyanis a királyi felségjogok a nemzeti jogokkal vagy konkurzusban vagy pedig e konkurzus nélkül gyakoroltatnak. S az 1848. III. t.-c. 21. §-a is a nemzeti jogok konkurzusa nélkül gyakorolt felségjogokat érti a fentartott jogok alatt. S a Kmetty által említett eminens királyi hatalmak az 1848. III. t.-cz. 7. §. által felsorolva: u. m. az érsekek, püspökök, prépostok és apátok s az ország zászlósainak kinevezése, a kegyelmezési jognak gyakorlása, a nemességnek és címeknek adományozása is, olyan jogok, melyek a nemzeti jogok konkurzusa nélkül gyakoroltatnak ugyan, de semmi esetre sem azonosak az európai jogrendszerben otthonos, de a magyar közjogban teljesen ismeretlen jura rezervátákkal.

E lapnak hasábjai nagyon szűk keretekkel szolgálnak arra, hogy a Kalmár munkáját kedvünk szerint megismertethetnénk az érdeklődőkkel. A könyvnek talán legérdekesebb része az, melyben a szerző a katonai felségjogokról szól. Azok az elvek, melyeket a hadsereg egységes vezérlete, vezénylete és belső szervezetre vonatkozólag kifejt, megszívlelésre érdemesek. Közjogi kérdés, mely különösen az utolsónál fontosabb, melyet nagyobb homály takarna, közjogi kérdés, mely tisztázódásra várna s melyet országgyűlés és közélet, államférfiak és

közjogi írók — hogy a Kalmár szavaival éljünk — megdöbbenőbb lanyhasággal hanyagoltak volna el, az újabb epochában még nem fordult elő történetünkben. Az 1867. XII. t.-cz. 11. §-a által statuált felségjog a hadsereg belső szervezetét illetőleg ugyanis olyan nemzeti jogot is tartalmaz, melyet a nemzet a korona révén a királyra sohasem származtatott át; ez a nemzeti jog pedig nem más, mint: a magyar nemzeti nyelv. Megcáfolhatatlanul bizonyítja be Kalmár, hogy a nemzeti nyelv közjogunk szerint királyi felségjogot soha sem képezett s így a magyar nemzeti nyelvet a belső szervezetre vonatkozó katonai felségjog sem tartalmazhatja. Az ellenkezőt Szent-Istvántól kezdve a mai napig egyetlenegy törvénnyel sem lehetne bizonyítani, de még olyan közjogi szokással sem, mely a Werbőczy Tripartituma szerint a bona, antiqua és approbata consuetudo törvényes kellékeinek felelhetne meg. Különben is — s ez talán nemcsak a Kalmár külön véleménye — nemzeti tartalom nélkül egyáltalában semmiféle felségjog nem existálhat. Idegen eleme, idegen alkatrésze a magyar felségjognak — a nemzettel szemben — nem lehet. Mert az csak kétségtelen, hogy a nemzet nemzeti jogát (jelen esetben a hadsereg belső szervezetére vonatkozó jogát) nem azért származtatja át a magyar szent korona útján a királyra, hogy az nemzeti hatalmát ez átruházás folytán elveszítse. S a mi mindezekből következik az, hogy valamint az állam nem lehet el terület nélkül, közös főhatalom nélkül, szervezett társaság nélkül, mert ezen attribútumok nélkül az állam nem állam: épen úgy a nemzeti állam semmiféle vonatkozásában, tehát a hadsereg belső szervezetében sem lehet el nemzeti nyelv nélkül. Mert épen a nemzeti nyelvnek az államszervezet minden részében való érvényesülése emeli az államot — a nemzeti államok sorába.

(Folytatjuk.)

Milotay István.

A hunrokonságról.

(Folytatás.)

Mindenekelőtt nem állhat meg az az állítás, hogy a magyarokat sohasem nevezték hunnosoknak, míg ellenben az avaroknak legrendszerebben ez volt a neve. Tény, hogy őseinket is hunoknak tartották az idegenek, nevezik is így (György barát.) és viszont az is előfordul, hogy görög források a hunokat, avarokat és magyarokat egyazonos néven turkoknak hívják. Ez azonban önmagában véve éppen semmit sem bizonyít.

Fontosabb az az ellenvetés, hogy miért nem emlékezik meg a krónikás az avarokról, a kik tudvalevőleg a hunok és magyarok uralma között bírták hazánkat. Ennek többféle okát lehet adni. Mindenek előtt az avarok között nem volt olyan kiváló hős, a kinek alakja körül mondák támadhattak volna, mint Etele, a kinek emléke Európa és Ázsia csaknem valamennyi népének regéit megtermékenyítette. (Csak éppen a miénket nem?) De meg az avarok a magyar időkhoz aránylag elég közel éltek. A régmúlt csodák varázsával bevont eseményeit elbeszélő rege, ezért sem vette szárnyára őket. Továbbá az is feltehető, hogy a magyarokkal összeköttetésben nem igen állhatott avarokról keveset is tudunk, mert hiszen ismeretes, hogy az avarok birodalma nem egyesítette az összes ugorokat (némelyek szerint a mongolságot is), miként Etele rengeteg országa.

Azonban ki tudja, nem éltek-e a magyarok ajakán regék az avarokról is? Az bizonyos, hogy az avar azonos faj volt a hunnal, mert a konstantinápolyi forrás szerint, az avarok első követelivel, a hun nyelven tudó tolmács el tudott beszélgetni. A monda világában, meglehet, a hun és avar idők jelentős eseményei, mind egy és ugyanazon korba helyeztetnek át. Tehát mindezen eseményeket a monda Etele és fiai körül csoportosíthatta. Így például némelyek állítása szerint, a székelyek avarok. A magyar monda Detréje tulajdonképpen Pipin, a Nagy Károly fia, a ki megdöntötte az avarok szabadságát. Csaba, Aladár és Detre csatái, az avarok végső háborúi volnának. Csakhogy mindezek Etele nevével fűzettek össze.

Ákárhogy is van a dolog, az a tény, hogy a krónikában, tehát az ennek megfelelő nemzeti hagyományban is nincs említés téve az avarokról, a hun mondák eredeti származása ellen mit sem bizonyíthat.

Súlyos bizonyítéknak hozzák föl a magyar hun mondák nemzeti eredete ellen, tehát mesterséges keletkezése mellett, hogy a benne előforduló nevek nem történetiek. Bendeguz, Csaba, Aladár, Detre, Krimhilda, mind olyan nevek, melyekről a történetírás mitsem tud. Helyettük Mundzuk, Ellák, Irnák említetik, a két utolsóról pedig semmi tudomásunk nincs. Nos, szerintem éppen ez mutatja a monda eredetiségét. Bizonyos, hogy kónikáiróink ismerték Jornandest, a gót történetírót, a ki Etelének és fiai-nak történetét latin nyelven, a hun korszak után nem sok idővel írta meg. Kézai Simon mesterünk

fel is használta a gót krónikás munkáját, mert általánosan ismert dolog, hogy krónikásaink régi írott forrásoknak, nép ajkán élő mondákkal való sokszor zavaros és érthetetlen összevegyítéséből írták meg, úgyszólván semmi történeti kritikával nem rendelkező műveiket. Ha már most maga a krónikás (Kézai vagy elődje) készítette volna az egész hun mondat, nem talál ki a maga fejéből egész új neveket, Bendeguzt, Csabát, Aladárt, hanem mivel minden bizonynyal ismerte Jornandest, (idéz is belőle!) egyszerűen átvette volna az ott talált hiteles neveket: Mundzukot, Ellákot és Irnákot stb., hogy a maga költött meséjének hitelét ezzel is emelje. Ha mégis nem történeti neveket használ, hanem olyanokat, melyek *semmi* más írott forrásban nem találhatók, világos, hogy ezen neveket s a körük fűződő mondatokat, a nép regéiből merítette, a melyek kimutatott adatok alapján, a honfoglalás történetére is forrásul szolgáltak a krónikásnak.

Én szerintem tehát a neveknek a történetben való ismeretlensége, éppen a nemzeti eredet mellett bizonyít. A mi pedig azon állítást illeti, hogy mivel a népmonda, mindig csak való eseményeket tarkázhat, díszíthet, a krónikában előforduló nevek pedig nem valódiak, nem történetiek, tehát mondanban nem is fordulhattak elő (Hunfalvi) — ezen állítást éppen nem lehet elfogadni. Az igaz, hogy a monda mindig a történetet tarkazza, díszíti. A hun mondanál is megtaláljuk ezt. Etele fiainak történe, a hun birodalom bukását foglalja magában. Történeti tények körül csoportosul. Ámde a mondanak nem föltétlen követelménye az, hogy a történetben szerepelt emberek neveit tartsa fenn és azokon a neveken ne változtasson, azok helyébe más, neki kedvesebb neveket be ne tehessen. A monda anyagának magva: történeti; a neveknél nem kívánható történeti hűség.

Aladár és Csaba a germán és hunmagyar faj örökös küzdelmét testesíti meg. Ki volt Aladár? Talán Ardarik, egy germán vezér, a kiben a hunok legerősebb és legnagyobb ellenségét látták. Ki volt Csaba? Talán egy ősrégi mesebeli hős, talán egy vitéz hun törzsfő, talán egy avar vezér. A rege benne látta a hun faj jellegzetességeinek megtestesítését. Megtették mindeniket Etele fiának és szállott róluk szájról-szájra az ének.

Ugy sejtem, hogy az Ázsia pusztáiról őseink által hazánkba hozott ősmondáink, melyek aztán itt bővültek, fejlődtek és változtak is, ősmultunknak több korszakát és a hun, talán az avar kort is felölelték és mindezeknek dicsőséges eseményeit és

hőseit, a legnagyobb: világdöntő Etele körül csoportosították. A válogató krónikás aztán kiszemelt ezen nagy mondakörből egyeseket, hogy ezeket munkájába befoglalva, történeti erejűvé igyekezzék emelni, az el mellőzött részeket pedig, melyeket meséseknek és valószínűtleneknek talált, oda dobja a feledésnek.

Nem lehet másként, minthogy Bendeguz, Csaba, Aladár, ilyen mondákból fölcillámlott nevek. Mert a krónikás célzatosan nem hazudott soha, (majd kimutatom) a Csaba nevet és mondat sem szopta bizonytalansággal az újjából.

Mindenesetre kár, hogy ezen mondanak silány és rövid kivonatát közlik a krónikák és még azt is meglehetősen eltorzítva és idegen elemekkel vegyítve. Ilyen idegen származásúnak kell elismernünk a Detre és Krimhilda neveket, a melyeknek nemzeti mondáinkban való előfordulhatása valószínűtlen. A krónikás e neveket a Nibelung énekből kölcsönözhetette. De e neveknek megfelelő személyek, ha más név alatt is, mindenesetre előfordultak a magyar mondákban, mert például Detre nevéhez olyan események fűződnek, melyek sehol másutt mint a magyar mondában elő nem fordulnak. Szintén kölcsönözöttnek tűnik föl a Honoria név is. A nevek ezek a megjegyzéseink. Különös, hogy ezek alapján csak meg is lehet támadni a monda eredetiségét.

A három első, a mely sehol elő nem jön, csak a magyar mondában, föltétlenül bizonyít a nemzeti eredet mellett. A három utóbbi kölcsönzött ugyan, de jól különböztessük meg, csak a *puszta* nevek kölcsönöztek, de a körük alkotott történetek olyan eredetiek, a melyeket sehol semmi írott történetben, vagy mondában nem találhatjuk meg. Azon tehát, hogy a krónikás valószínűleg nem is átvett, hanem inkább felcserélt néhány nevet, nem lehet lovagolni. A Detre és Krimhilda neveinek *puszta* találkozására (egyéb semmi!) miatt nem lehet a monda egészét hazug koholmánynak nyilvánítani.

Még csak arra a megjegyzésre kell kitérni, hogy a magyar hunmonda nem volt ismeretes, tehát nem is volt meg egész a XIII-ik századig, mivel azt nem ismerték sem az «angyal», sem a külföldi krónikások, p. o. Freisingeni Ottó.

Utóvégre nem mindenki ismeri el, hogy az angyal mindentudó. Hogy a legenda nem emlékezik meg a hunrokonságról, ez még nem mutatja, hogy a szerzője nem is tudott róla. Mert azt hiszem, nem olyan föltétlenül bizonyos, hogy volt elég költői hajlama, vagy feltaláló ereje a legenda-

írónak, hogy a kétségkívül megkapó ellentétet kiszínezzék. Elhagyhatta gondatlanságból, vagy feledékenységéből. De vegyük föl, hogy a legenda-író tényleg nem tudott a hunrokonságról. Bizonyít ez valamit? A legenda szerzője Hartvik, idegen eredetű német pap, a ki állítólag, mint ellenség jött be, a magyarokat leigázni akaró V. Henrikkel. Vajjon következik-e, hogy nem volt magyar hunmonda abból, hogy egy német nem tudott róla? De a mint mondtam, nincsen az sem bebizonyítva, (mert a fölhozott érv nem bizonyíték), hogy nem tudott róla. Az is igaz, hogy a hunrokonságot nem ismerik a külföldi krónikák. De ezeknek szerzői alig ismerték a magyarokat, némelyek sohasem látták, pedig mondáik tartalmát csak úgy ismerhették volna, ha nyelvükön tudva énekeiket megértették volna. Ugyan tudott-e közülök valaki, például a külön fölemlített Freisingeni Ottó magyarul? De ettől eltekintve, lehet-e alapul elfogadni minden ellenvetés nélkül a külföldi krónikák állításait és lehet-e annyira menni, hogy a mi nincs ezen krónikákban, azt nagy merészen hazugságoknak nyilvánítsuk akkor, a mikor nagyon sok igaz van azon állításban, hogy e külföldi krónikások jellemvonása történetünkre vonatkozólag a «legsomorúbb tudatlanság?»

Ezekben lehet megfelelni azon állításokra, melyek alapján Hunfalvi mereven kimondja, hogy magyar hunmonda nem létezett s a krónikákban foglaltak nem egyebek, mint mesék. Pedig az az érve, hogy a magyarokat nem nevezik egy néven a hunokkal, nem igaz. Az avarokról való hallgatás nem lehet bizonyíték. A neveknek a történetben való elő nem fordulása részben a nemzeti eredet mellett bizonyít, részben pedig nem lehet elegendő arra, hogy ez alapon (pusztán két névnek, de nem a történetnek megegyezése alapján) az egésznek valódiságát megtagadjuk. A külföldi, idegen szerzőkre való hivatkozása pedig valamennyi érv között a legszerencsétlenebb. Mi van mind ezekkel bizonyítva? A magyar hunmondák nemzeti eredete bizony még csak megingatva sincsen.

Miután láttuk, hogy azon állítás, miszerint a hunmonda XIII-ik században őseink előtt még ismeretlen volt, egyáltalában nincsen bizonyítva, a további állításokra mehetünk.

Nézzük azt, hogy van-e valami valószínűség a mellett, hogy a krónikások a magyar hunmondát a Nibelungenliedből alkották meg?

(Folytatjuk.)

Nagy Sándor.

Lapszemle és irodalom.

Egyetem. Ifjúsági szemle. Szerkeszti Péterfi Tibor. Megjelenik Kolozsváron. Már múlt számunkban meg akartunk emlékezni erről a nagy jelentőségű ifjúsági folyóiratról, akkor azonban helyszűke miatt cikkünk lemaradt. Most, hogy a második szám is megjelent s írni akarunk róla, sokkal érdekesebbnek tartjuk, ha a félig-meddig magunk által is dajkált és szeretettel övezett ifjúsági folyóiratról nem a magunk véleményét mondjuk el, mely nagy szeretetünkben talán rajongó lenne, hanem közöljük azt a szép kritikát, melylyel egyik elfogulatlan lapársunk emlékezik meg róla.

Az *Egyetem* lapjait forgatván, — mondja a jelzett lap — mind nagyobb és nagyobb lett örömem, szeretetem és büszkeségem, azok a lelki indulataim, amelyek egész valómat eltöltik, valahányszor a mi édes fiaink, a mi magyar ifjúságunk derék, nemes munkát mivelnek. De ez a könyv — havonta megjelenő ifjúsági szemle — ifjúságunk, minden más nyilvános törekvésének sikerült eredményénél kedvesebb nekem. Kedvesebb, mert úgy vagyok vele, mint mikor az álomlátónak-legszebb álma beteljesül. Ime, a mi érző lelkemnek egy szebb világra törekvő vágyakozása volt, a mit gondolkozó agyam egy testben, lélekben erős, megingathatatlan *magyarság* nevelésének befejezésére a maga hatásában kiszámíthatatlanul hasznosnak, de föltétlenül szükségesnek tartott, mint sokat ígérő valóság tárgyi alakot öltött.

E valóság külső képe ugyan csak a szerényen egyszerű öltözetben megjelenő könyv. De lelke az erejében ragyogó ifjú magyarság, mely meg nem vénülhet soha. Meg nem vénülhet soha, míg a tudásban, tapasztalatban és szeretetben egyaránt nagy tanítómester együtt tanít, dolgozik és lelkesül tanítványaival ott is, ahol e felfordult világ ezerféle indító okból származó bíraskodása érheti úgy egyiket, mint másikat és együtt mindannyinkat a nyilvánosság küzdő terén. De éretlenül sem veszhet ugyanott, hol az ifjú lélek idealizmusát annyiszor fogták az érdek szekere elé, hogy a csalárd ígát legjobb esetben is a rászedés szégyenének keserű érzésével rázhassa le az öntudatra ébredt akarat.

Sem meg nem vénülhet, sem éretlenül el nem veszhet. Mert a tapasztalat és tudás néha szürke alakjára az ifjú lélek napsugara áraszt verőfényt, a tapasztalatlanság, bizonytalanság bizonytalan lép-

teinek a tudásban és szeretetben egyaránt gazdag lélek mutat helyes és biztos ösvényt.

Így az ifjúság hazafias és társadalmi szereplésének célja nem lehet az esetlegesség. Maga az ifjúság nem eszköz, melyet mások egyéni érdeke rítól használ fel; tudományos törekvésnek eredménye nem lehet a sokszor kedvet szegő homályban való maradás, vagy tévesztett kísérlet. Mert míg erejének és hajlandóságának kifejezése biztos teret talál, addig arról a helyről, hol akaratának látható eredménye úgysem lehet, derék munkára hívja el a sikerrel biztató pályatér.

Majd aztán az ilyen ifjúság férfikora nem lesz törekeny játékszer az élet kezében; nem alkudozó és kialkuvó erőtlenség a vezetés útján, ahová hivatása, tehetsége, vagy néha sorsa vezéreli. Mert erős, izmos, öntudatos lelket visz a nemzet és tudomány szolgálatára, amely szilárdul áll helyt a vészben, akár erőszak, akár fondorkodás kísérti meg; amely a békében csak egy célt ismer: a nemzet és haza dicsőségére való munkálkodást.

Ezt a jövődöt látom én,...

Isten áldása kísérje a vezéreikre büszke tanítványok s a tanítványaikkal méltán kevélykedhető vezérek nagy eredménynyel kecsegtető munkálkodását!

Így nyilatkozik egy az ifjúságon teljesen kívül álló lap az *Egyetem* megindulása alkalmából. Szívesen valljuk minden szavát magunkénak s csak az a megjegyezni valónk, hogy a tudományos jellegű cikkek mellett helyet foglalhatnak hasábjain az ifjúsági életet tárgyzó cikkek is, és pedig annyival inkább, mert mostanság talán legnagyobb szükségét érezzük a rég vajudó hivatalos diáklapnak, amely kérdést így az *Egyetem* nagy mértékben megoldaná. Kedves kötelességünknek tartjuk, hogy őszinte üdvözetünket küldjük a lap nagyérdemű szerkesztőjének s a legszebb sikert kívánjuk neki és munkatársainak.

Ősz... Tavasz... E cím alatt legközelebb egy kötet költemény hagyta el a sajtót. Szerzője ifj. Rankai György, színész, a debreceni főiskola egykori tanítványa. A 96 oldalra terjedő kis kötetben mintegy 75—80 költemény foglal helyet. Gyöngye szárnypróbálgatások, melyek alig érdemesek a nyomdafestékre. Sem gondolat fénye nem ragyogja be verseit, sem az érzés melege nem batja át őket. S bizony technikai tekintetben is sok kívánni valót hagy fenn. A kötet Somló Sándornak van ajánlva. Kapható Komáromi József kereskedésében (Piac-u. Stencinger-ház.) Ára az ifjúság számára 1 korona.

Ifjúsági élet.

A M. I. Ö. T. február 14-én tartott gyűlésén Gachal János 3 th. szavalt közepes eredménnyel Ábrányi Emil „Márciusi dalok” című verskötetéből. Ezután Kövér Árpád olvasott „Régi időről” címmel, melyben a hun és magyar mondákat kötötte koszorúba. Peley József 1 th. szavalta Pekár Gyula „Riza nótája” című költeményét szintén közepsikerrel. A következő szereplő Erdélyi András 1 jh. volt, ki Forgács Simon kuruc tábornokról tartott felolvasást. Végül Ábrahám Ernő 2 jh. verseit hallottuk.

Február 21-én tartott gyűlésen az első szereplő Szombathy Kálmán 8 o. t. volt, ki „Rákóczi búcsúja”-t szavalta lelkesen, tüzesen, szépen, sikerülten. Ezután Nagy Sándor 2 jh. elnök olvasott fel az ónodi gyűlésről nagy hatással, melyet kivívott felolvasásának hazaszeretettől áthatott, tüzes magyarságával. Az Oláh Béla 7 o. t. szavolata közepsikerült volt. Szavalt Arany J. „Katalinja”-ból. Végül Erdei Károly 2 th. tartott előadást, összehasonlítván Napoleon sírját a mi legnagyobb, legfenségesebb eszményképünknek Rákóczi Ferencnek sírjával.

A főiskolai énekkar köréből A főisk. énekkar folyó hó 5-én d. u. 4 órakor kegyes alapítói emlékeztetere emlékünnepeket rendez, a következő műsorral: 1. rész. 1. Halotti kar. Szerdahelyitől. Előadja a főisk. énekkar. 2. Emlébeszéd. Tartja Csiky Lajos. (Jutalmazottak megnevezése.) 3. Beteg leány. Egressytől. Főisk. énekkar előadásában. 4. Komoly szavalt. Peley József 1 th.-tól. 5. Finn himnusz. Előadja a főisk. énekkar. II. rész. 6. Lengyelek a csárdában. Irta Stehle. Énekli a főisk. énekkar. 7. felolvasás Nagy Mihály 3 jh.-tól. 8. Magyar népdalok Horváth Fábiántól. A főisk. énekkar előadásában. 9. Vig szavalt Baróthy István 1 th.-tól. 10. Rákóczi a határon. Szövegét írta Endrődi Sándor, dallamát szerezte Lányi Ernő. A főisk. énekkar 1902. évi pályázatán a Kövesdy alapítványból 400 koronával jutalmazott pályamű. Az énekkar különben május hó folyamán vidéki kirándulást is fog tenni a mennyiben a Bihar-diószegi év. ref. egyház egy az egyház céljaira rendezendő táncmulatsággal egybekötött hangversenyre hívta meg az énekkart. A diószegiei előtt már a tavalyi hangverseny idejéből ismeretes a főisk. énekkar, a mikor szintén részt vett a hangversenyen. Ez újabb meghívás tehát fényes bizonyága egyfelől Diószeg közönsége szíves vendégszeretetének, másfelől annak, hogy a főisk. énekkar múlt szereplése alkalmával a legnagyobb mértékben megnyerte a diószegiei tetszését és kivívta elismerését. Hisszük, hogy az énekkar ez évi szereplésével újabb babért fűz sikerei koszorújába. A hangversenyre a készülődések már nagyban folynak s legközelebb a hangverseny műsorát is megállapítja a rendezőség. Annak idején közöljük.

Az oratoriumi emléktábla ügye egyelőre ismét megfeneklett. — Egyházkerületi rendelkezés értelmében, ugyanis a leplezési ünnepély műsorát az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása alá kell bocsátani, a mely pedig csak május folyamán fog összeülni. Így tehát legfennebb júniusban lehetne az ünnepélyt megtartani, a mely hónap azonban az ifjúságnak nagymérvű elfoglaltsága miatt ünnepélyek ren-

dezésére már nem alkalmas. Így aztán az emléktábla felállítása marad, marad egy esztendőről a másra. Hiába. Nálunk a historikum megünneplése még ma is rebellis mozgalom.

Az utolsó protestáns estély. A Hittanszaki Önképző Társulat f. hó 1-én tartotta utolsó protestáns estélyét. A közönség, mintha hálás akart volna lenni az ünnepélyt rendező társulat által a tél folyamán nyújtott élvezetért, belépti díjak mellett is zsufolásig megtöltötte a főiskola dísztermét, jöllehet fele sem volt ott azoknak, kik ott szerettek volna lenni, mert a mikorra a meghívók szétmentek, már minden jegyet elkaptak, úgy, hogy a meghívók azon értesítéssel mentek szét, hogy jegyet már nem lehet kapni. Az ünnepélyt a főiskolai énekkar „Basszus-kar”-a nyitotta meg, mely után Sáfrány Lajos felsőbb leányiskolai tanár, *A korszellem és a protestantizmus kilátásai* címen tartott felolvasást. Schmidt Mariska úrhölgy Händel: Rindójának egyik legszebb részletét énekelte, Török Erzsike hármónium kísérete mellett. Teleki Janka Szabolcskának vallásos líráját ismertette gondos tanulmányában. Jakab Lajos th. Ábrányi: Keresem az Istent c. költeményét adta elő sikerült szavaltban. — Kiváló száma volt az estnek Bethoven Bűnvallomása, melyet a felsőbb leányiskola vegyes-kara adott elő. Különösen meg kell ebben is dicsérnünk Kameráth Ilonka szolóját, ki gyönyörű hangjával, művészi énekével valóban elragadta a közönséget. Ezután Harsányi Pál, a társulat elnöke zárta be a protestáns esték ez évi sorozatát, mire az ünnepély a 179. dicséret 10. versének éneklésével véget ért. Az ünnepély jövedelme mintegy 150—160 korona volt.

Tisztelegés. A M. I. Ö. T. a napokban tisztelgett Vecsey Imre, Debrecen város új főjegyzőjénél. Az új főjegyző nemcsak hogy legmesszebb menő támogatását és jóakarátát ígérte meg az ifjúság ügyei számára, hanem már az első alkalommal több oly kedvezményt nyújtott, így lapunk részére is, melyek a legnagyobb mértékben megérdemlik köszönetünket, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy lapunk magának a főiskolának részéről semmi támogatásban nem részesül. Nem mulasztathatjuk el, hogy e helyen is ki ne fejezzük érte hálánkat és köszönetünket.

A magyar táncok tanítása e hó folyamán Alföldy Károly tánctanár vezetése alatt kezdetét vette. A folyamra mintegy 60 akadémia hallgató iratkozott be. A résztvevő hölgyek száma is körül-belül ugyanannyi.

Felhívás az akadémiai polgársághoz. Folyó hó 2-án a szeniori hivatal pecsétjével ellátva a következő felhívás jelent meg a fekete táblán:

„Akadémiai polgártársak!

A kolozsvári ifjúság megfújta a riadót, hogy Magyarország egész ifjúsága egy szívvel-lélekkel elmulasztja fel tiltakozó szavát a nemzetünk vállára újabb elviselhetetlen pénz- és véradót rozó *katonai javaslatok ellen*.

Debrecen magyar ifjúsága sem maradhat távol ettől a mozgalomtól, hiszen a mi szívünket is hevesen dobogtatja hazánknak és ősi szabadságunknak szeretete!

Kell, hogy mi is állást foglaljunk a magyar ifjúságot különösen közélről érintő javaslatok ellen, melyeknek keresztülvitele valóságos nemzeti szerencsétlenség lenne.

Látjuk, miként mozdul meg az egész ország lakossága Városok, falvak, törvényhatóságok, köztük szeretett városunk polgársága is. De nem hallgat a magyar ifjúság sem! Fölzúdul a budapesti és kolozsvári diáktársaink közvéleménye is.

Tétlenek mi sem maradhatunk! E tárgyban folyó hó 4-én 5 órakor ifjúsági gyűlést hívok össze az akadémia VI. számú terembe. Akadémiai polgártársak! jelenjete meg mindannyian.

Debrecen, 1903. Márc. 2.

Görömbel Péter,
főisk. szénior.

Különlélek.

Fölkérjük lapunk előfizetőit, hogy a mennyiben előfizetéseikkel hátralékban vannak, azt hozzánk beküldeni, a mennyiben előfizetésük a félévvel lejárt, azt megújítani szíveskedjenek.

A „Debreceni Főiskolai Lapok” 1898/99. és 1899/1900. évi folyamait a M. I. Ö. T. könyvtára számára megvételre keressük. Ha valaki ez évfolyamoknak birtokában van s azt hajlandó a társulat rendelkezésére bocsátani, tudassa azt vagy Nagy Sándor, az irodalmi társulat elnökével, vagy pedig lapunk szerkesztőségével.

Alapvizsgák ideje. A márciusi alapvizsgák folyó hó 16—22-ig lesznek megtartva. A kérvények e hó 14-ig adandók be.

Nyilvános nyugtázás. A Hittanszaki Önképző Társulat 1903. évi március 1-én rendezett ötödik Protestáns Estén felülfizettek: özv. Vértessy Lajosné úrnő 1 korona, Harsányi István 1 kor., Sass Béla 50 fill., Barna Mihály 1 kor., Kiss József 1 kor., Müller Béla 1 kor., dr. Varga Lajos 50 fill., Sinai Ida úrnő 9 kor. 50 fill., Erdődi Lila úrhölgy 1 kor., g. D. P. Z. o. 50 fill., Hajdu Jánosné úrnő 5 kor., dr. Szeremley Béla 1 kor., Ozory István 50 fillér, összesen 23 kor. 50 fillér. Ugy a jótékony adományozóknak, mint általában a nagy közönségnek szíves jelenlétükért is a Hittanszaki Önképző Társulat őszinte köszönetét fejezi ki. Harsányi Pál elnök.

Versenyvívás és díjlövészet.

1.

Versenyvívás.

5000 kor. ösztöndíj és tiszteletdíj kardvívóknak, adja Szemere Miklós 1903. május havában Budapesten. Részt vehet bárki, a ki 1880. január 1-je óta született és a becsület ellen soha nem vétett. Vívómesterek és prévaux-k nem pályázhatnak. A vívás Keresztessy-féle rendes magyar vívókardokkal fog végbemenni. Mintákkal szolgálni fog Szemere Miklós. Nevezési határidő 1903. április 15. Tét fejenként 20 korona. A tétek kétharmadát a második legjobb vívó kapja, egyharmada pedig a harmadik legjobb vívóé. A tétekből befolyó összegből a 2. és 3. győztes tisztelet-díjat kap.

Fenti versenypozitio kiegészítéseül szolgáljon még a következő: A ki pénzdíjra pályázni nem akar, ha győz, műtárgyat fog emlékül kapni. A tiszteletdíj egy aranyéremből

fog állani. A helyezettek ezüstérmét kapnak, a többiek bronzérmét. A jury 5. legfeljebb 7 tagból fog állani, elnököt maga választ és mindig azonnal ítél. A versenyjuri mellett működik a rendező-bizottság. Az assaut-k vezetését a jury szakértőkre bízhatja. A nevezések a „Budapesti Egyetemi Athletikai Club”-hoz küldendők (Budapest, IV., Központi Egyetem). A nevezéssel egyidejűleg a születési bizonyítvány és a nationale is beküldendő. A verseny-vívókardok hossza markolatostul circa 1 méter, a kardpenge hossza circa 84—84½ centiméter. A kardok súlya circa 69 deka. Különben minden vívó kötelezőleg a Szemere Miklós által rendelkezésre bocsátott és használatban soha nem volt új kardok közül választ és azokkal küzd. A versenyvívás sorshúzás útján összevetéssel történik. A ki a két első egymás után történő összevetés mindkettejénél leesik, az végkép kiesik a versenyből. A későbbi összevetéseknél mindig kiesik a leggyőzött. Az utoljára állva maradt 8. legfeljebb 10 győző egymás között körvívással fog mérkőzni. A tökéletesen averált lapos vágások nem számítanak. A dupla vágások (tous les deux-k) mind a két vívónak számítanak. Minden „assaut” hat percig tart; ha ezalatt „tuss” nem volna, a felek addig vívnak, amíg egy „tuss” van; ha pedig egyenlő számú vágás volna, tovább vívnak, míg egy újabb vágás, vagy szúrás esik. A körvívás a versenyző felek között 3 percig tart; ha addig vágás nem esnék, addig vívnak, amíg egyik kap. Egyenlő számú vágás esetén tovább küzdenek, míg egy újabb vágás vagy szúrás esik.

II.

Díjlövészet.

5000 korona és tiszteletdíj céllövőknek, adja Szemere Miklós 1903. május havában Budapesten. Részt vehet, társadalmi állásra való tekintet nélkül, minden egyén, a ki 1880. január 1-je óta született és a becsület ellen soha nem vétett. A céllövés katona-fegyverekkel fog végbemenni. Használható bármely hadseregben alkalmazásban levő fegyver. Tét fejenként 20 kor. Nevezési határidő 1903. április 15. A tétek kétharmadát a második legjobb lövő kapja, egyharmada pedig a harmadik legjobb lövőé.

A fenti versenypozitio kiegészítéseül szolgáljon még a következő: A ki pénzdíjra pályázni nem akar, ha győz, műtárgyat fog emlékül kapni. A tiszteletdíj egy aranyéremből fog állani. A helyezettek ezüstérmét kapnak, a többiek bronzérmét. A nevezések a „Budapesti Egyetemi Athletikai Club”-hoz küldendők (Budapest, IV., Központi Egyetem). A nevezéssel egyidejűleg a születési bizonyítvány és a nationale is beküldendő. A jury 5. legfeljebb 7 tagból áll. A jury mellett működik a „Műszaki Lövő-Bizottság” és a „Rendező-Bizottság”. A „Műszaki Lövő-Bizottság” 5. legfeljebb 7 tagból áll. A versenylövés circa 300 méterre fog történni a külön e végből épülő lövöldében Szent-Lőrincen, Pest mellett. Mindenki löhet ülve, állva, fekve, térdelve, vagy bármely általa szabadon választott testállásból, de fegyverét csak saját testrészeire támaszthatja. Mielőtt valaki a díjlövést megkezdené, versenycéltábláján legfeljebb 5 próbálövést tehet. A díjlövésre mindenki 20 lövéssel concurrál. Mindenki saját fegyverével lö, bármely állam által elismert katona fegyverrel, előírással munitióval. A díjlövés normális öt körös céltáblákra történik, a hol a centrum circa 60 centiméter átmérőjű.

Szemere Miklós.